

Umeå Kommunföretag AB	
2025 -08- 22	
Dnr 2/25	Diariepl.b.

Regionala kollektivtrafikmyndigheten

regionen@regionvasterbotten.se

Nytt betalsystem för kollektivtrafik i Västerbottens län

Vi adresserar denna skrivelse till Region Västerbotten eftersom ni finansierar det betalsystem som lanserades i Västerbotten under första halvåret av år 2024 men också eftersom regionen är en betydande finansiär av kollektivtrafik i Västerbotten.

Syftet med skrivelsen är att beskriva de stora utmaningar och brister som varit och är en återkommande del av leveransen av det nya betalsystemet. Från Umeå kommuns sida är förtroendet förbrukat och vi hoppas att vi gemensamt kan enas om att påbörja en ny upphandling omgående i syfte att implementera en ny leverantör inom ramen för ordinarie avtalsperiod som avslutas i april 2026. D v s inte nyttja några av de optionsår som finns i avtalet mellan Länstrafiken i Västerbotten AB och leverantören av betalsystemet.

Bakgrund

Leveransen av ett nytt betalsystem i Västerbottens län har stora tekniska utmaningar med ett alltför instabilt system vilket drabbat våra kollektivtrafikresenärer, bussförare och kollektivtrafikfinansiärerna i Västerbottens län (kommuner och Region Västerbotten), Nedan beskrivs några av de utmaningar som funnits/finns:

I mars 2024 lanserades nya kollektivtrafikappar i Västerbottens län drygt ett år senare än de ursprungliga leveransplanerna. Alltför tidigt – eftersom den ursprungliga leveransen skulle ske år 2023 - minskades aktiverings- och giltighetstiderna vilket skapade stor frustration och irritation hos bl a våra resenärer.

Valideringstiderna förlängdes – d v s tiden att läsa av en biljett. Korta valideringstider och ett stabilt betalsystem där valideringen alltid processas på samma sätt är de viktigaste aspekterna (utöver turtätheten) för att skapa en attraktiv kollektivtrafik. Det nya systemet erbjuder inte något av detta.

Vi kan också se att samtidigt som de nya apparna lanserades förändrades resandet och det ekonomiska utfallet på ett oförklarligt sätt. Utfallet var inte positiv jämfört med innan systembytet.

Bytet av busskort skulle skett våren 2023 men påbörjades våren 2025. Våra resenärer upplever en kraftig försämring eftersom de på bussen inte längre kan se hur många resor som är kvar på kortet.

Införandet av Tap and Go planerades till våren 2024 men kommer inte att genomföras under ordinarie avtalsperiod. I Umeå kommun har vi under flera års tid haft stora förväntningar på en sådan betallösning.

Förarappen skulle levererats i början av år 2024 men har ännu inte implementerats. Sammanfattningsvis har samtliga implementeringar drabbats av leveransförseningar och tekniska brister.

Umeå kommun är som ni känner till den expansivaste kommunen i Norrland där vi i våra strategiska planer förutsätter att kollektivtrafiken ska vara en viktig del i kommunens omställningsarbete. Vi förväntar oss - utöver att betalsystemet ska fungera - att vi kan genomföra snabba förändringar och erbjuda nya och attraktiva lokala leverantörstjänster. På samma sätt som våra konkurrenter lyckas erbjuda förbättringar i en allt snabbare takt. Det finns tveksamheter om nuvarande betalsystemsleverantör kommer att klara av att leverera betalsystemet inom ramen för den ordinarie avtalsperioden. Att arbeta med utveckling av nya attraktiva och kundvänliga tjänster har därför inte varit aktuellt vilket försämrar kollektivtrafikens konkurrenskraft i Västerbottens län.

Vid upphandling av ett framtida betalsystem bör det därför säkerställas att valideringstiden är kort – eftersom potentialen att öka resandet är närregionalt. En leverantör ska också kunna erbjuda lokala mobilitetstjänster och ha kapacitet att leverera förändringar och utveckling i närtid.

Nuvarande upphandling som innefattar fyra län och två städer har i kombination med leverantörens bristande kapacitet inneburit en långsam och enligt oss alltför byråkratiskt införande. Vi bör allvarligt fundera om nyttan med denna omfångsrika upphandling har varit till gagn för kollektivtrafiken i Västerbotten eller om en kommande upphandling ska avgränsas till Västerbottens län. Allt för att vi som finansiär ska få ett system som redan vid

leverans är anpassad efter våra förväntningar och krav men inte minst ett betalsystem som våra resenärer förtjänar.

UMEÅ KOMMUNFÖRETAG AB

Hans Lindberg
Ordförande
Anders Ågren
Vice ordförande

Delges: UKF:s styrelse